

Nätverk i byggbranschen mobiliserar mot svartarbete

ARBETE Bygg- och hantverksarbete "vid sidan av" står för uteblivna skatteintäkter på tio miljarder per år. Det ska fackförbund och arbetsgivare försöka stävja i en gemensam kampanj.

När det så kallade Rot-avdraget infördes den 8 december 2008 var det bland annat med motiveringen att svartjobben skulle minska. Två år senare jobbas det fortfarande svart i stor utsträckning.

Varje år går staten miste om 66 miljarder kronor på grund av svartarbete. Omkring tio miljarder av detta bortfall sker i byggsektorn.

För att motverka detta har Sveriges Bygginstrumier, arbetsgivare och fackförbund inom bygg- och hantverkssektorn lanserat en kampanj för att ändra inställningen inom branschen.

Viktigt att nå unga

Satsningen, som kallas Ren Byggbransch, är för närvarande inriktad på skolorna och syftar till att påverka attityderna hos dem som utbildar sig till hantverkare och byggarbetare.

Under året kommer representanter för kampanjen att, tillsammans med Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten, besöka samtliga Sveriges yrkesinriktade skolor för att informera om riskerna med att

erbjuda svarta tjänster. Nästa år kommer de även delta på bygg- och villamässor.

I kampanjen ingår hemsidan www.renbyggbransch.nu där pedagogisk information om fördelarna med att arbeta vitt ges.

Gisela Högberg är Informationschef Sveriges Bygginstrumier och en av kontaktpersonerna på Ren Byggbransch. Hon säger att nätverket sedan det bildades 2005 har fått igenom flera av de krav som ställts på politikerna och att det nu är dags att arbeta för en attitydförändring bland dem som arbetar inom branschen.

– Ungdomarna är viktigast, för de är branschens framtid. Vi arbetsgivare erbjuder utbildningar, och då har vi möjlighet att komma in i skolorna och berätta hur farligt det är att inte jobba vitt.

Kampanjen är uppdelad i etapper med fokus på varje målgrupp i kedjan. Målet är att åstadkomma en attitydförändring i skolorna, hos arbetarna – och hos köparna.

– Branschen måste få ett bättre anseende, säger Gisela Högberg.

Personligt avståndstagande

Med på tåget är även Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten, som har ställt 100 informatörer till förfogande. Dessa följer med representanter för branschen till skolorna och berättar om lagar och regler.

Vad har ni för mål med kampanjen?

– Att lärare och elever tar ett personligt avståndstagande mot svartjobb, och att branschen och du som köper gör det samma, säger Gisela Högberg.

Martin Halldin

AGERAR. Byggbranschen lanserar en stor kampanj för att komma tillrätta med svartarbetet. Personerna på bilden har inget med artikeln att göra.

BILD: FLICKR

Fakta Ren Byggbransch

■ Bakom kampanjen står Byggbranschen i samverkan, som består av Byggcheferna/Ledarna, Byggnads, Elektriska Installatörsorganisationen EIO, Glasbranschföreningen, Maski-

nentreprenörerna, Målareförbundet, Målaremästarna, Plåtslageriernas Riksförbund, SEKO, Sveriges Bygginstrumier, Svenska Elektrikerförbundet och VVS Företagen.

Rekordbeslag av cigaretter

■ Under 2010 beslagtogs tullen 76,7 miljoner cigaretter, det framgår av de årssiffror som Tullverket presenterade i onsdags. Aldrig förtut har så många smuggelcigaretter fastnat vid den svenska gränsen, hela 20 miljoner fler än 2009. Flera av beslagen har koppling till grov organiserad brottslighet.

RONAK MOAF

110

år och 288 dagar gammal blev Sveriges äldsta person, Maria Eriksson från Tallgården i Grillby, öster om Enköping, som avled i måndags. Hon var "kry som en nötkärna" så sent som i höstas, säger brorsdottern Eva Jansson till Enköpings-posten.

Stora metanutsläpp från svenska sjöar

■ En grupp svenska forskare – från universiteten i Linköping, Uppsala och Stockholm – publicerar i naturvetenskapliga tidskriften Science en artikel, enligt vilken sjöar och andra vattendrag släpper ifrån sig betydligt mer av växthusgasen metan än vad man tidigare trott.

Att sötvatten står för naturliga gasutsläpp är ingen nyhet, men hur mycket det rör sig om har varit svårt att bestämma.

– Ett litet kontinuerligt utsläpp sker hela tiden från ytan, förklarar David Bastviken, Linköpings universitet.

– Men betydligt större utsläpp kommer plötsligt, med oregelbundna mellanrum, när metan bubblar upp från botten till atmosfären i stora mängder på bara några sekunder.

David Bastviken har med kollegor undersökt data gällande 474 sötvattensystem, samt vägt in den totala sötvattentytan på jorden. Slutsatsen är att naturområden alltså fungerar som koldioxidankor, men på grund av metanutsläpp inte kan förväntas kompensera för mänskligens egna koldioxidutsläpp.

ANDREAS GUSTAVSSON

” Vi måste få ett bättre anseende.

BILD: ROSIE ALM

Gisela Högberg, informationschef Sveriges Bygginstrumier

Tusentals praktikanter skadas i arbetsolyckor

ARBETSMILJÖ Nästan 2000 praktikanter har drabbats av arbetsplatsolyckor under de senaste fem åren, visar Dagens Arbete.

Arbetsförmedlingen skickar systematiskt ut praktikanter till riskabla arbeten som personerna inte är utbildade för. Resultatet är avslitna fingrar, krossade ben och brutna armar.

Hälften av olyckorna leder till sjukskrivningar i över två veckor, visar granskningen.

Inför att praktikanter skickas ut till en arbetsplats ska Arbetsförmedlingen ha kontakt med det aktuella fackförbundet, men det fungerar dåligt.

– För Arbetsförmedlingen verkar det mest handla om att få ut folk och få bra statistik, säger Michael Kinell, regionalt skyddsombud på IF Metalls stockholmsavdelning till Da-

” De bryr sig inte om att granska arbetsmiljön.

gens Arbete. De bryr sig inte om att granska arbetsmiljön på arbetsplatserna och struntar i om vi avstyrker.

Under de senaste fem åren har fem praktikanter fått sätta livet till i arbetsplatsolyckor.

Det är ovanligt att utredningar sker eftersom de inte anmäls av arbetsgivare eller Arbetsförmedling.

Olyckorna är också gömda i statistiken, eftersom arbetsskadestatistiken enbart görs på sjuksatta och undantars människor i arbetsmarknadsåtgärder.

Eftersom fallen inte prövas blir ansvarsfrågan inte utredd och de skadade praktikanterna faller mellan stolarna.

Klara Strandberg